

HALILAR VE DİĞER DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN

YER KAPLAMALARI

Fasıl Notları.

- 1- Bu Fasıl anlamında "halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları" tabirinden, kullanımında dışa bakan yüzleri dokumaya elverişli maddelerden olan yer kaplamaları anlaşılır ve bu tabire dokumaya elverişli maddelerden yer kaplamaları özelliğini gösteren ancak başka amaçlar için kullanılan eşya dahildir.
- 2- Bu fasıla, döşeme halılarının altında kullanılan bağımsız taban örtüleri dahil değildir.

GENEL AÇIKLAMALAR

Bu Fasıl, kullanımlarında dışa bakan yüzeyleri dokumaya elverişli maddeler olan halıları ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamalarını kapsar. Bu Fasıla dokumaya elverişli maddelerden yer kaplamaları özelliğine sahip (örn; kalınlık, sağlamlık, dayanıklılık), ancak başka amaçlar için kullanılan (örn; duvar halıları ya da masa örtüleri veya diğer döşeme amacıyla) eşya da dahildir.

Yukarıda sözü edilen ürünler ister (örn; doğrudan doğruya kullanılacağı yere uygun ölçüde dokunmuş, kenar yapılmış çift katlı, saçaklı, bir diğerine birleştirilmiş) kare halı biçiminde, oda ve salonların ortalarına konulan halılar, karyola önlerine konulan halılar, şömine önüne serilen halılar biçiminde, ister kesilmeye ve düzenlenmeye uygun uzunlukta olan oda, koridor veya merdivenlere yerleştirmek için halı biçiminde olsun bu Fasılda sınıflandırılır.

Bunlar emdirilmiş (örn; kauçuk hammaddesi ile) veya tabanları dokunmuş mensucat, dokunmamış mensucat, gözenekli kauçukla, plastiklerle desteklenmiş olabilirler.

Bu Fasıl aşağıdakileri **kapsamaz**:

- (a) Yer kaplamalarının altına konan taban örtüleri, örneğin; halı ile zemin arasına yerleştirilen kaba mensucat ya da keçe dolgular (yapıldığı maddeye göre sınıflandırılır).
- (b) Linoleum (muşamba) ve bir sıvama veya kaplama maddesinin dokumaya elverişli mesnet üzerine tatbiki suretiyle elde edilen diğer yer kaplamaları (**59.04 pozisyonu**).

57.01 - DÜĞÜMLÜ VEYA SARMALI HALILAR VE DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN DİĞER DÜĞÜMLÜ VEYA SARMALI YER KAPLAMALARI (HAZIR EŞYA HALİNDE OLSUN OLMASIN).

5701.10 - Yünden veya ince hayvan kıllarından

5701.90 - Dokumaya elverişli diğer maddelerden

Düğümlü ve sarmalı halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer düğümlü ve sarmalı yer kaplamaları, üzerlerine halı yüzünü meydana getiren ipliklerin düğümlenmiş ya da en az bir çözümlü ipliğine tam dolama yapılacak şekilde sarılmış bulunan gergin durumdaki çözümlü iplikleriyle, sözü edilen iplikleri yerinde tutan sıkı dokunmuş atkı ipliklerinden oluşmuştur. Bu düğümlenme veya sarma işlemi bu pozisyonda yer alan eşyaları karakterize eder.

Bu cins halılarda kullanılan başlıca düğümler şunlardır.

- (1) **Gördes veya Türk düğümü (İzmir düğümü):** Bu düğümde halının yüzünü oluşturan iplikler (hav ipliği) birbirine komşu iki çözümlü ipliğinin üzerinden geçerek tam dolama yaptıktan sonra iki ucu halının yüzünü oluşturmak üzere sözü edilen iki çözümlü ipliğinin arasından dik olarak yukarıya çıkar, (Şekil 1'e bakınız).
 - (2) **Senna düğümü veya Acem düğümü:** Bu düğümde halının yüzünü oluşturan iplikleri (hav iplikleri) çözümlü ipliklerinden birinin etrafında tam bir dolama yaptıktan sonra yanındaki çözümlü ipliğinin altından geçer ve her iki ucu halının yüzünü teşkil etmek üzere dik olarak yukarı çıkar. (Şekil 2'ye bakınız).
- Gördes ve Senna düğümlerinde halının yüzünü teşkil eden ipliklerden düğümler (hav düğümleri) aynı zamanda dört adet çözümlü ipliğini birden kaplayabilir.
- (3) **Tek bir çözümlü ipliği düğümü:** Bu düğümde, halının yüzünü oluşturan iplikler yalnız bir çözümlü ipliğine dolanarak düğümlenmekte ve her iplik çözümlü ipliğinin etrafında bir buçuk dolama yaparak iki ucu halının yüzünü oluşturmak üzere dik şekilde yukarı çıkmaktadır (Şekil 3'e bakınız).

Böylece halının genişliği boyunca devam eden, yan yana ama birbirinden tamamen ayrı seri halindeki bu düğümler taban mensucatı örter.

Düğümlü halıların bazıları taban görevini yapan mevcut gevşek dokunmuş bir taban üzerine ipliklerin düğümlenmesi suretiyle elde edilmekte ve bu nevi düğümlü halılar da bu pozisyona dahil bulunmaktadır.

Düğümlü halıların çoğu elle ve kullanılmaya hazır boylarda yapılır ve ilmek iplikleri halının üzerinde desen meydana getirmek amacıyla çeşitli renkte olur. Bununla beraber, bu nevi halılar, mekanik tezgâhlarda da yapılmakta ve bu suretle imal olunan halılar elle yapılanlara oranla genellikle düğüm sıraları daha muntazam ve kenar yolları birbirine daha paralel bir şekilde olmaktadır. Halının yüzünü oluşturan hav iplikleri genellikle yün veya ipekten ve bazen de moher veya Keşmir keçisi kılından olur. Taban mensucatı ise, el yapımı halılarda genellikle pamuk, yün veya kıldan; makine yapımı halılarda ise pamuk, keten, kendir veya jüttendir.

Bu pozisyondaki ürünler normal olarak yer kaplamaları olarak kullanılırlar. Fakat bazen diğer döşemecilikte de (masa örtüsü, duvar halısı gibi) kullanılırlar (bu Feslin Genel Açıklama Notlarına bakınız).

Bu halıların, kenarları saçaklı olanları (dokuma esnasında meydana gelen veya sonradan eklenen) veya bir başka yolla finisaj yapılmış olanları da burada sınıflandırılır.

Bu ürünler başlıca Doğu (İran, Türkiye, Türkistan, Afganistan, Pakistan, Çin, Hindistan) veya Kuzey Afrika (Cezayir, Tunus, Fas, Mısır) menşelidir.

Halının yüzünü oluşturan hav iplikleri, çözümlü ipliklerinin etrafında dolama yapmadan sadece bunların altından geçirilmek suretiyle ilmiklendiği halılar bu pozisyon **haricinde kalır (57.02 pozisyonu)** (4 ve 5 numaralı şekillere bakınız).

57.02 - DOKUNMUŞ HALILAR VE DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN DİĞER YER KAPLAMALARI (TUFTE VEYA FLOKE EDİLMEMİŞ), (HAZIR EŞYA HALİNDE OLSUN OLMASIN) (KİLİM, SUMAK, KARAMAN VE ELDE DOKUNMUŞ BENZERİ YER DÖŞEMELERİ DAHİL).

5702.10 - Kilim, Sumak, Karaman ve elde dokunmuş benzeri yer döşemeleri

5702.20 - Hindistan cevizi (koko) liflerinden yer kaplamaları

- Diğerleri (hav yapısında) (hazır eşya halinde olmayanlar)

5702.31 -- Yünden veya ince hayvan kıllarından

5702.32 -- Sentetik ve suni dokumaya elverişli maddelerden

5702.39 -- Diğer dokumaya elverişli maddelerden

- Diğerleri (hav yapısında) (hazır eşya halinde olanlar)

5702.41 -- Yünden veya ince hayvan kıllarından

5702.42 -- Sentetik ve suni dokumaya elverişli maddelerden

5702.49 -- Diğer dokumaya elverişli maddelerden

5702.50 - Diğerleri (hav yapısında olmayan) (hazır eşya halinde olmayanlar)

- Diğerleri (hav yapısında olmayan) (hazır eşya halinde olanlar)

5702.91 -- Yünden veya ince hayvan kıllarından

5702.92 -- Sentetik ve suni dokumaya elverişli maddelerden

5702.99 -- Diğer dokumaya elverişli maddelerden

Bu pozisyonda yer alan halılar ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamaları aşağıdakileri kapsar:

- (1) **Wilton halıları ve benzer halılar.** Bunlar dayanıklı ve ağır dokumadan bir tabana sahip olup üzeri havlı (örn; dik olarak duran iplikler veya havlar tarafından oluşturulan sağ taraf) veya bukleli bir yüzeyle kaplanmış haldedir.

Bu halıların yüzeyi, aralarına metal çubuk veya tellerin geçici ilavesiyle, dokuma işlemi sırasında mensucatin sağ tarafında bukle meydana getiren ek çözgü iplikleri tarafından şekillendirilir. Bu tür bukleler kesilirse sonuçta hav iplikleri çözgü ipliklerinin altında basitçe buklelenmiş hav yüzü halılar meydana gelir (Wilton tipi gibi, Şekil 4'e bakınız). Bunun aksine; bukleler kesilmeden kalırsa sonuçta meydana gelen halılar imekli, bukleli olur (Brüksel halısında olduğu gibi.) (Şekil 4 ve 5'e bakınız).

Bu tür halılar düz veya desenli olabilirler, bu desen, özellikle, iki ila beş farklı renkteki ipliklerle elde edilen bir desen üretebilmek için hazırlanan dokuma tezgâhlarında (Jacquard tezgâhi) dokunur.

Wilton halıları, iki havlı halı oluşturacak şekilde dokunduktan sonra kesilen (Yüz-yüze Wilton halısı) iki mensucatin ortak hav ipliğiyle dokunmasından da imal edilir.

Yüzünü meydana getiren hav iplikleri genellikle yün veya yün/naylon karışımındandır. Bazen pamuk, poliamid, akrilik, viskoz veya bu liflerin karışımından da elde edilebilir. Taban kısmını oluşturan mensucat ise genellikle pamuktan, jütten veya polipropilendendir.

- (2) **Axminster halılar.** Bunlar makinede dokunmuş halılardır. Bu halılar, hav ipliğinin art arda gelen atkı iplikleri dizelerinin dokuma sırasında önceden tespit edilmiş renk düzenine göre yerleştirilmesi suretiyle olur.
- (3) **Tırtıl halılar.** Bu nevi halıların mümeyyiz vasıflarını havlı olan yüzlerinin tırtıl iplikleri (56.06 pozisyonunun Açıklama Notuna bakınız) kullanılmak suretiyle meydana getirilmiş olması teşkil eder. Bu iplikler, normal bir yolla dokunmuş ilave atkı ipliği olarak kullanılabilirdiği gibi, tırtıl ipliğin kısa parçaları taban dokumasına yer yer tutturulmuş ilave devamsız çözgü ipliği şeklinde de olabilir.
- (4) **Düz dokuma halıları.** Bunlar ağır ve dayanıklı dokumalar olup yere serilmeye mahsus olduğu açıkça görülmekte, bukleli veya havlı olmamakla birlikte 50 ila 55 inci Fasıllara dahil mensucattan ayırt edilmektedir.

Kidderminster tipindeki veya Belçika halısı olarak adlandırılanlar bu pozisyon kapsamında olup, çift katlı mensucattan oluşmakta ve desenleri bu mensucattan birinin iplikleri aralıklı olarak diğer mensucatin iplikleriyle yer değiştirmek suretiyle meydana gelmektedir. Bu pozisyon, nispeten ince ev halılarından olan bu nevi halılardan başka jüt, koko, kıl veya kağıt ipliklerinden vb. den (düz, çapraz veya zikzak dokumalar) kaba halıları veya halıcılık eşyaları ve çözgüsü jüt ipliklerden, atkısı ise uç uca bağlanmış şerit halindeki mensucat döküntülerinden yapılan paçavra halıları da kapsar.

- (5) **Kapı önüne konan paspaslar ve hasırlar.** Bunlar esasen taban dokumasının çözgü ipliklerinin altından basit bir şekilde geçirilerek yüz kısmına dikine tutturulmuş sert hav malzemelerinden (genellikle koko liflerinden veya sisalden) oluşmuştur. Bunlar kullanılacağı yerlere uygun olarak küçük ebatta imal edilmektedir.

(6) **Havlü mensucattan veya benzeri banyo paspasları.**

Bu husus kayda değer ki, bazı halılar **58.01 pozisyonunda** yer alan bukleli veya tırtıl mensucatın büyük bir kısmına benzer tarzda imal edilmektedir; fakat esasen yer kaplamaları olarak kullanılan bu paspaslar, dayanıklı oluşları, imallerinde kullanılan maddelerin kabalığı veya ilave çözgü ipliği (dolgu kumaşı) içeren taban dokumalarının sertliği ile kolayca ayırt edilebilmektedir.

(7) **Kilim, Sumak, Karaman ve elde dokunmuş benzeri yer döşemeleri.** Kelem (veya kilim), Karaman diye de adlandırılır, 58.05 pozisyonunun Açıklama Notlarının (A) kısmında tanımlanan elle dokunmuş duvar halılarında olduğu gibi aynı metotla elde edilir. Bunların dokuması ise yukarıda belirtilen duvar halılarına benzetilebilir ve genellikle çözgü iplikleri sırasında aynı aralıklar bulunabilir. Bununla beraber, desen söz konusu olduğunda, kilimin çiçek veya yaprak deseni yoktur, daha çok düz çizgili deseni vardır. Yüzü, ters yüzünden ayırt edilebilirse de bu değişiklik o denli belirsizdir ki, iki yüzü de kullanılabilir.

Kilim, bazen uzun iki şeridin birbirine dikilmesi ile elde edilmiş ve böylece, deseni dikişi gizleyecek şekilde işlenmiştir. Kilimin bazen sadece kısa kenarında, sınır (dokunmuş uçlar) bulunmasının nedeni budur. Hatta bu sınıra bazen hiçbir kenarda rastlanmaz. Bu husus, açıkça eklenmiş kenarları hariç tutmaz.

Genellikle çözgü (ipi) yünden, atkı ipi ise pamuk veya yündendir.

Bu pozisyon, ayrıca Doğu kilimlerinin dekoratif desenlerine benzer desenle işlenmiş ve kilim tekniğine göre (özellikle Orta Avrupa'da) imal edilmiş olan ürünleri de kapsar.

Sumak (Schumacks), Kilime benzer şekilde dokunmuştur, fakat aşağıdaki hallerde kilimden ayrılır:

- Bir veya iki atkı sırası şekli tamamen oluşur oluşmaz tamamlayıcı bir atkı ip, parçaların çözgü ipleri arasındaki aralıkları önleyecek şekilde parçanın eni boyunca yerleştirilir.
- Meydana getirilen şeklin arkası genellikle 3 ila 5 arasında değişen düz, çok renkli madalyona benzeyen yıldızlarla süslenir; kenar genellikle bir geniş esas bant, 2 veya 3 tane yardımcı bantlardan oluşur. Ters yüzü, atkı iplikleri kesildikten sonra birkaç santimetre uzunluğunda olup, uçları nedeniyle tüylü bir görünüme sahiptir.

Sumak'ın atkı ipliği yünden, çözgü ipliği yünden veya pamuktan ve hatta keçi kılından olabilir.

Benzeri halılara, özellikle Sumak'ın elde edilmiş tekniğine benzer olarak imal edilen Sileh de dahildir. Silehin modeli esas olarak "S" şeklindeki motiflerden (sağa doğru dairesel veya önden arkaya) ve bütün yüzeyine sık olarak yayılmış hayvan motiflerinden yapılmıştır. Silehin atkı ve çözgü iplikleri yündendir (çözgü ipi nadiren pamuktandır).

Örölmeye elverişli maddelerden hasırlar ve paspaslar bu pozisyon **haricinde**

kalır (Fasıl 46).

57.03 - HALILAR VE DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN DİĞER YER KAPLAMALARI (ÇİM DAHİL) (TUFTEDİLMİŞ) (HAZİR EŞYA HALİNDE OLSUN OLMASIN).

5703.10 - Yünden veya ince hayvan kıllarından

- Naylon veya diğer poliamidlerden

5703.21 -- Çim

5703.29 -- Diğerleri

- Sentetik ve suni diğer dokumaya elverişli maddelerden

5703.31 -- Çim

5703.39 -- Diğerleri

5703.90 - Diğer dokumaya elverişli maddelerden

Bu pozisyon, iğneler ve kancalar yoluyla dokumaya elverişli ipliği önceden var olan bir zemin (genellikle dokunmuş veya dokunmamış mensucat) içine ilave eden ve böylece bukleler veya iğneler ve kancalar bir kesme aracıyla birlikteyse tufteler oluşturan tufte makinelerinde üretilen tuftedilmiş halıları ve tuftedilmiş dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamalarını kapsar. İlmekleri oluşturan iplikler normalde bu işlemden sonra kauçuk veya plastiklerin sıvanması ile sabitlenirler. Genellikle bu sıvanmanın kurummasına meydan vermeden gevşek dokunmuş mensucattan örneğin, jüt veya köpürtülmüş kauçuktan ikinci bir tabanla kaplama yapılır.

Bu pozisyon aynı zamanda, rengi ne olursa olsun, çimi taklit eden dokumaya elverişli bir zemin kaplaması olan tuftedilmiş çimi de kapsar. Çim, spor sahaları (örneğin futbol, beyzbol, çim hokeyi, golf, tenis) ve diğer uygulamalar (örneğin çevre düzenlemesi, havaalanları) için içeride veya dışarıda kullanılır. Bu pozisyon, 39. Fasılda yer alan plastikten eşyayı kapsamaz.

Bu pozisyon, ayrıca tufte tabancası kullanılarak veya el ile yapılmış tuftedilmiş halıları ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamalarını kapsar.

Bu pozisyonadaki ürünler, 58.02 pozisyonunda yer alan tuftedilmiş dokunmuş mensucatlardan, bunları yer kaplaması olarak kullanılmaya elverişli hale getiren örneğin, sertlik, kalınlık, dayanıklılık nedeniyle kolaylıkla ayırt edilebilirler.

57.04 - KEÇEDEN HALILAR VE DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN DİĞER YER KAPLAMALARI (TUFTTE VEYA FLOKE EDİLMEMİŞ) (HAZIR EŞYA HALİNDE OLSUN OLMASIN).

5704.10 - Karolar (yüzeyi 0,3 m² yi geçmeyenler)

5704.20 - Karolar (yüzeyi 0,3 m²'yi geçen fakat 1 m²'yi geçmeyenler)

5704.90 - Diğerleri

Bu pozisyon, keçeden halıları ve dokumaya elverişli maddelerden diğer yer kaplamalarını kapsar. "Keçe" teriminin anlamı için 56.02 pozisyonunun Açıklama Notlarına bakınız.

Aşağıda yazılı olanlar bu pozisyona dahildir.

- (1) Genellikle keçeden, yünden veya diğer hayvan kıllarından elde edilen karolar.
- (2) Genellikle, sağlamlaştırmak veya kaymasını önlemek amacıyla tabanları kauçuk veya plastiklerle desteklenmiş veya emdirilmiş olan iğne işi (iğnelenmiş) keçeden yer kaplamaları.

57.05 - DİĞER HALILAR VE DOKUMAYA ELVERİŞLİ MADDELERDEN DİĞER YER KAPLAMALARI (HAZIR EŞYA HALİNDE OLSUN OLMASIN)

Bu pozisyon, bu Fasilın daha özel pozisyonlarında yer alanların **haricinde** kalan halılar ve dokumaya elverişli maddelerden yer kaplamalarını kapsar.

Aşağıda yazılı olanlar bu pozisyona dahildir.

- (1) Yapıştırılmış havlı halılar. Bunların yüzeyini teşkil eden havlar ya zemin tabakaya veya doğrudan doğruya olarak zemin teşkil eden yapıştırıcıya tutturulmuştur. Yapıştırma işlemi yapıştırıcı ya da ısıyla muamele etmek suretiyle veya ikisini birden kullanmak suretiyle ya da ultrasonik kaynakla gerçekleştirilir. Havlar ya tek bir taban yüzeyine veya mensucatin ikiye ayrılmasıyla iki halı haline getirilmesi için iki taban yüzeyi arasına tutturulur.
- (2) Dokunmamış halılar. Ya aynı zamanda taban teşkil eden kauçuk, plastik vs.den kalın bir kaplama ile bulunduğu şekilde tutulabilen ve bukle biçimini alması için yivli silindirler arasında kıvrılmış olan karde edilmiş dokumaya elverişli liflerden meydana gelen bir tabakadan oluşan ya da tamamıyla bir taban işlevi gören bir mensucat üzerine benzeri yapıştırıcılarla bağlanan halılar.
- (3) Flokaj usulüyle yapılan halılar. Bunlar plastik ya da kauçukla sıvanmış dokumanın arka yüzüne dokumaya elverişli liflerin dikey olarak tutturulması ile elde edilir.
- (4) Örülmüş halı ve döşemelik halılar. Bunlar genellikle yol halısı (mokset) ya da bazen kürk görünümünde olurlar.